

8. osztály

12. óra

1. a) Hova sorolnád a következő szavakat? Csoportosítsd őket a megfelelő helyre!

károg, nyúl, toll, ember, piszmog, csicsereg, vár, körte, asztal, lomha, csap, csiripel, ég, szem, eb, zümmög, érdekel, telefon, bandukol, esőcsatorna

egyjelentésű szavak:

azonos alakú szavak:

többjelentésű szavak:

hangutánzó szavak:

hangulatfestő szavak:

rokon értelmű szavak:

ellentétes jelentésű szavak:

b) Alkoss egy-egy mondatot az azonos alakú szavak mindkét jelentésével!

.....
.....

c) Keress három rokon értelmű szót a felsorolt szavakhoz!

foglár: makacs:

iszony: redő:

2. Milyen mássalhangzótvény érvényesül az alábbi szavakban?

többször: *azonban:*

kékbe: *tollal:*

hagyják: *színpad:*

bolondság: *játszik:*

rágcsál: *darázfészek:*

anyja: *késsel:*

otthon: *oldal:*

sóssá: *jobbra:*

bennfentes: *ebben:*

röntgen: *utána:*

3. Olvasd el figyelmesen a hiányos verset, és válaszolj a kérdésekre! Egészítsd ki a szöveget úgy, hogy rímeljen a vers!

Január

Az óév, íme, por és hamu már,
elolvadt, mint a nyugati boszorka,
latyakba tapicskol a kis január,
a cipőt meg a zoknit is össze..... (mit csinált?).
Fehér ma a föld és sáros a láb,
maszatút barnállik utána a hóból.
Egy tejbegríz ez a téli világ,
s lábunk nyoma rajta a sok kakaó..... (mi?).

(Varró Dániel: Maszat-hegyi naptár)

a) Mit jelent a **tapicskol** szó?

.....
.....

b) Milyen lehet szerinted a **maszatút**?

.....
.....

c) Milyen költői eszköz a következő: „**latyakba tapicskol a kis január**”? Húzd alá a megfelelőt!

költői jelző – hasonlat – megszemélyesítés – túlzás – szimbólum – megszólítás

d) Keresd ki a versből, hogy milyen színek szerepelnek benne, és írd le, hogy mire vonatkoznak!

..... színű a(z)

..... színű a(z)

e) Húzd alá a versre legjobban illő megállapítást!

– egy kedves történet	– egy hangulat megjelenítése
– képtelen állítások egy hónapról	– természeti jelenségek felsorolása

4. Mindegyik vízszintes sorban van egy olyan szó, amelynek az elválasztása hibás. Keresd a kakuktkojást!

ba-rá-to-mék	fél-ig	pén-zért	re-for-mig
be-gu-bó-dzik	ben-dzsó	do-bá-ló-dzik	ti-néd-zser
A-ká-tzot	Bá-tho-ry	Des-sew-ffy	Haj-nóc-zy
haj-fi-xá-ló	mo-nar-chia	szfin-xért	troc-he-us
epig-ram-ma	mil-li-gramm	mo-no-gram	prog-ram
Bee-tho-ven	Goe-the	Ver-sa-il-les	Vol-taire

5. Elemezd az alábbi összetett mondatokat a tanult módon! Határozd meg az alá- és mellérendelések fajtáját! Készíts ágrajzot is!

- Keveseb tudják, hogy Rudabányán ezüstöt és rezet is bányásztak.*
- Reggeltől estig vitte őket a vonat, mégsem értek céljukhoz.*
- Néha előfordul, hogy az erős fagy megtizedeli a gabonát.*
- Amikor kevés a csapadék, a talajvíz akár több méterrel alacsonyabbra is visszahúzódhat.*
- A tanárnőnek ma rossz kedve volt, ugyanis nem tanulták meg a diákok a leckét.*

6. Határozd meg az alábbi mondatok szavainak szófaját!

- Az időjárás okozta károk eltakarítása nehéz.*

az:

időjárás:

okozta:

károk:

eltakarítása:

nehéz:

7. Bontsd elemeire az alábbi szavakat! Írd a szóelemek fölé, hogy képző (1), jel (2) vagy rag (3)!

v é d e l m i

t e r ü l e t e i n k

h e g y s é g b e n

k u t a t ó v a l

s i k e r ü l t

r e j t ő z ő

10. Olvasd el az alábbi szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

Darvasi László: A hang története
A Borzasztó együttes (részlet alapján)

A Borzasztó együttes hihetetlen népszerűségnek örvendett. Persze, ahogy ez már lenni szokott, a Borzasztó az új szemléletű dalaival, szókimondó szövegeivel rendre jókora viharokat kavart, és botrányokat okozott. Sokan támadták az együttest, például öreg bácsik és nénik nyomban lekapcsolták a rádiót, ha abból a Borzasztó valamelyik száma harsogott. A fiatalok azonban imádták a Borzasztót. Hűségesen utánozták a fiúkat, ha azok hosszú hajjal jártak, ők is megnövesztették a sajátjukat, és ha piros cipőben topogtak a színpadon, másnap tele voltak az iskolák piros cipős gyerekekkel. A Borzasztó egyik leghíresebb száma a *Májás hurka, véres hurka* volt.

„Májás hurka, véres hurka,
Jaj, de durva, jaj, de durva!
Öt perc múlva, májas hurka,
Jaj, de durva, jaj, de durva!
Tíz perc múlva, véres hurka,
Jaj, de durva, jaj, de durva!”

A kolbászsütők felháborodottan tiltakoztak a zeneszámok hangvétele ellen, különösen a hurkás sláger zaklatta fel őket. A felháborodás végül olyan méreteket öltött, hogy egy napfényes délelőtt, amikor pedig sütögetni kellett volna, tömegesen vonultak a polgármesteri hivatal épülete elé, és ott petíciót nyújtottak át a zavartan toporgó Kukta Gerozán polgármesternek. A petícióban az állt, hogy a Borzasztó együttes kigúnyolta az ő hurka- és kolbászsütő tudományukat, ezért követelik, hogy a Borzasztó együttes tagjait tiltsák el a kolbász-, hurka-, virsli-, oldalas- és töpörtyűevéstől.

a) Miért érezhették magukat megbántva a kolbászsütők?

.....
.....
.....

b) Mit jelent a petíció a szöveg szerint? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) tiltakozó irat
- B) tüntetés
- C) forradalmi hangulatú vers
- D) hangfelvétel

c) Melyik jelző illik leginkább a szövegre? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) tudományos
- B) szomorú
- C) felháborodott
- D) humoros

d) Milyen zenét játszhat a Borzasztó együttes? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) klasszikus komolyzenét
- B) népzene
- C) híres költők megzenésített verseit
- D) rockzenét

e) Fejezd be a szöveg alapján a következő mondatot!

Az együttes ellenzői azért érezhették találónak a „Borzasztó” nevet, mert

.....
.....

f) Folytasd újabb két sorral a szövegbeli slágert! A szöveg megírásában kövesd a vers tartalmi és szerkezeti jellemzőit!

.....
.....

